

วิเคราะห์การใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณี
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

นางสาวรุจิรา สืบสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-324-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16444264

AN ANALYSIS OF QUESTIONS USED BY NURSING INSTRUCTORS ;
A CASE STUDY OF KUAGAROON COLLEGE OF NURSING

Miss Rujira Suebsook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-324-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์การใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณี
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

โดย

นางสาวรุจิรา สีสุข

ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทากานนท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ตำเลกับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รุจิรา สืบสุข : วิเคราะห์การใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล : การศึกษาเฉพาะกรณี
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ (AN ANALYSIS OF QUESTIONS USED BY NURSING
INSTRUCTORS : A CASE STUDY OF KUAGAROON COLLEGE OF NURSING) อาจารย์
ที่ปรึกษา รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 156 หน้า. ISBN 974-632-324-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้คำถามในเรื่องปริมาณคำถาม ระดับคำถาม และ
ทักษะการใช้คำถาม ของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน ตัวอย่าง
ประชากร คือ อาจารย์พยาบาลซึ่งทำการสอนในวิชาการพยาบาลในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2537
จำนวน 25 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด
คือแบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาล แบบวิเคราะห์ระดับคำถามเป็น 6 ระดับ ตามการ
จำแนกของบลูม และแบบสังเกตทักษะการใช้คำถาม เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยง
ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .85 ค่าดัชนีความสอดคล้องของการสังเกตเท่ากับ .82 และ .94
ค่าความเที่ยงของการจัดระดับคำถามเท่ากับ .87

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พยาบาลใช้ปริมาณคำถามโดยเฉลี่ย 22.64 คำถามใน 1 คาบ และใช้คำถาม
ระดับความรู้ความจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.66 รองลงมาคือ คำถามระดับความเข้าใจ ระดับการนำ
ไปใช้ ระดับการวิเคราะห์ และระดับการประเมินค่า คิดเป็นร้อยละ 25.80, 9.89, 1.94 และ 0.71
ส่วนค่าเฉลี่ยระดับคำถามที่อาจารย์พยาบาลใช้เท่ากับ 1.51
2. ทักษะการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล พบว่า มีทักษะด้านการถามในระดับมาก มีทักษะ
ด้านการกระตุ้นให้คิด และด้านการตอบสนองต่อนักศึกษาในระดับปานกลาง
3. ค่าเฉลี่ยของปริมาณคำถาม ระดับคำถามของอาจารย์พยาบาลซึ่งมีวุฒิการศึกษา การได้รับ
การอบรมแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยของทักษะการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล ซึ่งมีวุฒิการศึกษา
ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยของทักษะการใช้คำถามของอาจารย์
พยาบาลซึ่งได้รับการอบรมต่างกัน ไม่แตกต่างกัน
4. ประสพการณ์การสอนมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับทักษะการใช้คำถามของ
อาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณคำถามและระดับ
คำถามของอาจารย์พยาบาล
5. แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลกับระดับคำถามของอาจารย์พยาบาลไม่มีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... ภาควิชาพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C586129 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: QUESTIONS USED / NURSING INSTRUCTORS.

RUJIRA SUEBHOOK : AN ANALYSIS OF QUESTIONS USED BY NURSING INSTRUCTORS : A CASE STUDY OF KUAGAROON COLLEGE OF NURSING. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 156 pp. ISBN 974-632-324-5

The purposes of this study were to analyze questions used by nursing instructors considering number of questions used, level of questions and questioning skills. Samples consisted of 25 nursing instructors who taught nursing subjects in Kuagaroon College of Nursing. Two research instruments, developed by the researcher, were the philosophy of nursing education questionnaire and the observation guideline for questioning level according to Bloom's taxonomy and questioning skills.

These tools were content validated and tested for their reliabilities. The reliability of the questionnaire was .85, the interobserver reliability of observation guideline were .82 and .94, and the reliability of question level identification was .87.

The following were the major results :

1. The means score of number of questions used by nursing instructors in one period was 22.64. Question level one (Knowledge question) was mostly used by the nursing instructors (61.66%). The percentage of Comprehension question, Application question, Analysis question and Evaluation question used by nursing instructors were 25.80, 9.89, 1.94 and 0.71 respectively. The average level of questions used by nursing instructors was 1.51.

2. The means score of questioning skills of nursing instructors in the aspect of asking question was at the high level, whereas those in the aspect of encouraging students' thinking and responding to students were at the medium level.

3. There were no significant difference between the mean scores of number of questions, level of question of nursing instructors who had different academic background and inservice training. There was a significant difference between the mean scores of questioning skills of nursing instructors who had different academic background at .05 level. On the contrary, there was no significant difference between the mean scores of questioning skills of nursing instructors who had different inservice training.

4. There was a significant and negative relationship, at the medium level, between the teaching experience and questioning skills of nursing instructors at the .05 level. On the contrary, there were no significant relationships between the teaching experience and the number of questions, and level of question of nursing instructors.

5. There was no significant relationship between the nursing education philosophy and the level of questions used by nursing instructors.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติ..... *Rujira Suebhook*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *R. J. S.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก และขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุม อังกูรโรหิต ที่ได้ให้คำปรึกษาในการสร้างแบบสอบถาม และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข เครื่องมือ ตลอดจนคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ที่ได้ให้ความร่วมมือจนเก็บรวบรวมข้อมูล สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนทุนในการทำวิจัยส่วนหนึ่งจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทุน ม.ร.ว. หญิง รสสิน คัดนางค์ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอรำลึกถึงผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัยในวันนี้ เป็นทั้งคุณแม่และคุณครูของผู้วิจัย ผู้ซึ่งคอยส่งเสริม สนับสนุน ห่วงใย และเป็นกำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง และเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือด้วยดี ตลอดมา

รุจิรา สืบสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	13
การจัดการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลก่อการุณย์.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการใช้คำถาม.....	19
ความหมาย.....	21
ความสำคัญของการใช้คำถามต่อการเรียนการสอน.....	22
การจำแนกคำถาม.....	26
ทักษะการใช้คำถาม.....	41
การวัดทักษะการใช้คำถาม.....	53
การพัฒนาทักษะการใช้คำถาม.....	55
การใช้คำถามในการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	57
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
	สรุปผลการวิจัย.....	105
	อภิปรายผลการวิจัย.....	108
	ข้อเสนอแนะ.....	115
	รายการอ้างอิง.....	116
	ภาคผนวก.....	122
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	123
	ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	124
	ภาคผนวก ค วิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์พยาบาล.....	131
	ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
	ประวัติผู้วิจัย.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา และการ ได้รับการอบรม.....	89
2	จำนวนเฉลี่ยและร้อยละของปริมาณคำถามใน 1 คาบ ของอาจารย์พยาบาล..	90
3	ร้อยละของคำถาม ใน 1 คาบ จำแนกตามระดับของคำถามและวุฒิการศึกษา ของอาจารย์พยาบาล.....	91
4	ร้อยละของคำถาม ใน 1 คาบ จำแนกตามการได้รับการอบรมของอาจารย์ พยาบาล.....	92
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณคำถามใน 1 คาบ จำแนกตาม วุฒิการศึกษาของอาจารย์พยาบาล.....	93
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณคำถามใน 1 คาบ จำแนกตาม การได้รับการอบรมของอาจารย์พยาบาล.....	94
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคำถาม จำแนกตามวุฒิการ ศึกษาอาจารย์พยาบาล.....	95
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนน จำแนกตามการได้รับการ อบรมของอาจารย์พยาบาล.....	96
9	ทักษะการใช้คำถามรายข้อของอาจารย์พยาบาล.....	97
10	ทักษะการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาลโดยรวม.....	99
11	ทักษะการใช้คำถามจำแนกตามวุฒิการศึกษาของอาจารย์พยาบาล.....	100
12	ทักษะการใช้คำถามจำแนกตามการได้รับการอบรมของอาจารย์พยาบาล.....	101
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการสอนกับปริมาณคำถาม ระดับคำถาม และทักษะการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แนวคิดปรัชญาการศึกษาของอาจารย์พยาบาลโดยรวม.....	103
15	ปริมาณคำถามของอาจารย์พยาบาล ใน 1 คาบ.....	131
16	ร้อยละของคำถามใน 1 คาบ และระดับคำถามของอาจารย์พยาบาล.....	132
17	แสดงแนวคิดปรัชญาการศึกษาและระดับคำถามของอาจารย์พยาบาล.....	133
18	คะแนนทักษะการใช้คำถามของอาจารย์พยาบาล.....	134